

Direktoratet for
nisse- og juletilsynet
ønsker alle en
forskriftsmessig god jul
og et godt nytt år.

best. nr. 2412

FORSKRIFT

Fastsatt av

Direktoratet for nisse-

og juletilsynet

24. desember 2001.

Sist endret 2005.

Juleforskriften

Første gang utgitt desember 2002

Direktoratet for nisse- og juletilsynet

Tiden Norsk Forlag AS Arbeidslivsavdelingen

November 2003

Ny utgave: Gyldendal Akademisk, Postboks 6730 St. Olavs plass, 0130 Oslo

www.gyldendal.no/arbeidsliv

Endringer i forskriften av allehelgensdag 2003 er tatt inn i publikasjonen (§§ 2, 4, 11, 15 og 28 er endret, ny § 6A og ny §§ 31 og 32). Kommentarene er endret.

November 2004

Endringer i forskriften av sjeleforsørgerdagen 2003 er tatt inn i publikasjonen.

Det er nye bestemmelser i § 6B og § 7A. Kommentarene er selvsagt endret.

November 2005

Endringer i forskriften av bøte- og forbedringsdagen 2005 er tatt inn i publikasjonen i det omfang vi synes det var i tråd med god nissesikk. Det er dog nye bestemmelser i §§ 2, 4, 8A (ny), 15A (ny), 17 og 28. Kommentarene er opplest og vedtatt.

Innhold

Forord	4
Forskrift om helse, miljø og sikkerhet i forbindelse med julehøytiden (juleforskriften)	6
Kapittel I Innledende bestemmelser	6
§ 1 Virkeområde	6
§ 2 Definisjoner	6
§ 3 Straffebestemmelser	7
§ 4 Ikrafttredelse og overgangsbestemmelser	7
Kapittel II Alminnelige bestemmelser	7
§ 5 Hvem forskriften retter seg mot	7
§ 6 Dispensasjon	7
§ 6A Inkluderende nissearbeid	8
§ 6B Liksombehandling av nisser	8
§ 7 Nissearbeidernes og de feirendes medvirkning	8
§ 7A Varslere	8
§ 8 Nissing	8
§ 8A Innleide nisser	8
§ 9 Særkullsbarn	8
Kapittel III Alminnelige bestemmelser om bruk av juleutstyr m.v.	9
§ 10 Bruk, plassering og oppstilling	9
§ 11 Personlig nisseutstyr	9
§ 12 Aldersbegrensninger	9
Kapittel IV Særlige bestemmelser	9
§ 13 Gaveleveranse gjennom piper	9
§ 14 Forebyggende aktiviteter	9
§ 15 Julebord	10
§ 15A Julemusikk	10
§ 16 Luciafeiring	10
§ 17 Skoleavslutning, juletreffest m.m.	10
§ 18 Julekaker	11
§ 19 Julebelysning på hus	11
§ 20 Mangfold	11
§ 21 Avlat	11
§ 22 Julehandel	11
§ 23 Montering av juletrær og pynting av disse	11
§ 24 Risengrynsgrøt	12
§ 25 Julekalender	12
§ 26 Jul med din glede	12
§ 27 Påtrengende virksomhet	13
§ 28 Reinsdyrtransport med sleder	13
§ 29 Overvåkning og kontroll av julehelse	13
§ 30 Kompetansebevis	14
§ 31 Dokumentasjon og parodisk kontroll	14
§ 32 Dokumentasjon av feil og mangler	14
§ 33 Krav til nisse- og juletilsyn	14
Kommentarer til forskriften	15
Vedlegg Fra Julenisselaug et Norge	19

Forord

Forskriften er fastsatt i medhold av arbeidsmiljøloven og de andre HMS-lovene og gjelder alle virksomheter i Norge, også enmannsvirksomheter. Den er tilpasset EFs rådsdirektiv om minimumskrav til sikkerhet og helse ved julerelaterte aktiviteter Rdir. 2001/666/EØF. Forskriften er også tilpasset EFs rådsdirektiv om godkjenning av yrkeskompetansegivende juleutdanning Rdir. 2001/02/EØF.

Forskriften innebærer at alle enkeltforskrifter innenfor juleområdet nå er samlet, og disse tidligere forskrifter er nå opphevet. Det gjelder:

- brannhemmende materiale i luciadraktene
- elsikkerhet ved juletrebelysning
- sleder og kjøring med reinsdyr
- vern av nisser mot farer ved inntak av kjemikalier
- bruk av personlig nisseutstyr

Forskriften har også tatt opp i seg enkelte norske standarder:

- lengden på nisseskjegg
- røykinnhold i norsk pinnekjøtt
- fettranden på ribba og sprøheten på svoren
- lysstyrke på høyt-i-toppen-den-blaaanke-stjerna
- salt i grøten
- reglene for hva som skal legges på grøten først; smør, kanel eller sukker

Formålet med forskriften er å fastsette krav til sikkerhet og helse ved alle sider av en utagerende julefeiring. Erfaringen tilsier at hoveddelen av ulykker i forbindelse med julefeiring og forberedelsene dertil, skyldes måten feiringen foregår på. Kravene gjelder bruk av alle former for juleutstyr, som i denne forskriften omfatter et vidt spekter av produkter som sleder, seletøy, sekker, nissedrakter og -masker, stiger, støvler, trær og juletrepynt, innendørs- og utendørsbelysning, mat, kaker, grøt, drikke med og uten alkohol, gaver og gavepapir, blomster, sang og sangleiker, mandler og filipinespill, m.v. Kravene gjelder alle aktiviteter som involverer juleutstyr, og det stilles også krav til iverksetting av tiltak mot enhver fare forbundet med bruken, uavhengig av om den har en fysisk, kjemisk eller annen årsak.

Forskriften retter seg mot stat, kommune, nissedirektorat, kjøpesentre, kapitalismen i sin alminnelighet, den hellige familie, arbeidsgivere, arbeidstakere, enmannsvirksomhet, skoleverket, barnehager, den enkelte familie og nedarvede tradisjoner i Norge og utlandet.

Forskriften er i hovedsak bygget opp med funksjonskrav. Dette innebærer en viss frihet til valg av arbeidsmetoder og tekniske løsninger. En viktig konsekvens av dette er at den ansvarlige må foreta en fullstendig risikovurdering av aktivitetene som skal gjennomføres, jf. forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid (internkontrollforskriften) § 5 nr. 6 som krever at risikovurdering skal dokumenteres skriftlig. Det forutsettes at vurdering og gjennomføring av nødvendig forebyggende tiltak skjer i samarbeid med nisseombudet.

Julelivslovutvalget (JULLU) leverte sin innstilling i god tid til de nasjonale og globale nissekongressene. Som et ledd i arbeidet med å redusere unødvendig nissebelastning, foreslo JULLU bl.a. at julaften skulle arrangeres to ganger årlig. Dette for å spre risikoen ved gaveutdeling betraktelig, herunder redusere handlestress og flatfylla betydelig. Forslaget fikk flertall i de nasjonale organer. Et tilsvarende japansk forslag ble imidlertid nedstemt på verdenskongressen for julenisser i København juli 2005. Det norske nissetilsynet har så blitt instruert av departementet om ikke å iverksette lovendringen dette året i påvente av ny behandling i de juleuansvarlige organer.

Forskriftsendringene dette året blir likevel ganske omfattende. Det har de siste årene vært et sterkt fokus på de profesjonelle nissenes arbeidsvilkår; støy, arbeid i andres hjem, boforhold og fare for nisse-dumping. Forskriften tar opp disse problemstillingene i bestemmelsene i ny § 8A.

Det har kommet hentydninger om at Juleforskriften ikke har betydning, og at den bare er tøv og fjas. Gjennom følgende eksempler vil vi vise at så ikke er tilfelle:

- Julekalenderunderholdningen på TV er klart forbedret. Skomaker Andersen har fått en verdig pensjoneringsavtale, og Tøfflus er rehabilitert som institusjonsfottøy.
- Standarden for lengden på nisseskjegg er nå vedtatt som EU-standard. En seier for de norske fjøsnissene.
- Nissefraværet er sunket betraktelig det siste året. Bruken av bløtleggingsmidler for nisser med gradert nisseevne er rendyrket.

Forskrift om helse, miljø og sikkerhet i forbindelse med julehøytiden (juleforskriften)

Fastsatt av Direktoratet for nisse- og juletilsynet 24. desember 2001 med hjemmel i blant annet lov av 4. februar 1977 nr. 4 om arbeidervern og arbeidsmiljø m.v. § 2 nr. 6 og nr. 7, § 7 nr. 3, § 9 nr. 2, § 12 nr. 5 og § 14 siste ledd. Sist endret bøte- og forbedringsdagen 2005.

Kapittel I Innledende bestemmelser

§ 1 Virkeområde

Forskriften gjelder bruk av juleutstyr og julefeiring som definert i § 2 og opplæring, sakkyndig kontroll og sertifisering. Forskriften gjelder videre alle typer aktiviteter og feiringer i forbindelse med julehøytiden, både hjemme og ute i det offentlige rom.¹⁾

Forskriften regulerer alle handlinger i planleggingsfasen, gjennomføringsfasen og etterarbeidsfasen i forbindelse med julefeiringen, hvor nisser, deltakere og tilskuere i lucia-opptog, handlende av juleutstyr og julemateriale inngår i sin alminnelighet.

Forskriften gjelder spesielt for Svalbard og områdene nordafor.

§ 2 Definisjoner

Med juleutstyr menes tekniske innretninger o.l. som nyttes i forbindelse med julefeiring, det være seg planlegging, gjennomføring eller etterarbeid.

Med bruk av juleutstyr menes arbeidsoperasjoner som igangsetting, stans, transport, bruk, overvåking, ettersyn, reparasjon, vedlikehold, pass og renhold.

Med juleperioden menes i hovedsak tidsrommet fra 1. søndag i advent til 13. dag jul, dog også slik at nødvendige forberedelser før advent tar til medregnes. Julemarsipan kan likevel ikke legges fram for salg før 1. søndag i advent²⁾.

Med julenisser menes enhver nisse som involverer seg i aktiviteter som har med jula å gjøre, samt enhver annen julefeirer som av uforklarlige årsaker ikler seg julenissedrakt for å glede eller skremme barn, øke salget, dele ut godteri og gaver, og som avslutter jula i horisontal stilling. (Se vedlegg fra det norske nisselaugget bak i publikasjonen).

Med lucia-opptog menes den aktiviteten som hver 13. desember finner sted i trange lokaler i landets barnehager, hvor små uskyldige barn blir utstyrt med levende lys på hodet og med trøtte og stressede foreldre som tilskuere som, mens arbeidet venter, må pine seg gjennom en haug uspiselig lussekatter med tynn lunken kaffe til, og trøste de over 90 prosent av barna som ikke ble hovedlucia.

Med mobilt juleutstyr menes tekniske innretninger som beveger seg på hjul, belter, sledemeier og lignende, med eller uten egen framdrift.

§ 3 Straffebestemmelser

Overtredelse av denne forskriften straffes etter eget forgodtbefinnende. Straffen kan utmåles som utsatt julefeiring til etter 13. dag jul, inndragelse av nissedrakter, utvanning av juledrikker med opp til flere prosenter, overføring av filipinepresang til taperen e.l.

§ 4 Ikrafttredelse og overgangsbestemmelser

Denne forskriften trer i kraft straks. Tidligere under- og overgangsbestemmelser er opphevet.

Kapittel II Alminnelige bestemmelser

§ 5 Hvem forskriften retter seg mot

- Julenissen på Nordpolen og andre arbeidsgivere som har nisser og hjelpenisser tilsatt for å utføre julearbeid.
- Eiere av kjøpesentre og handlegater, for de områdene som omfatter framlegging av juleutstyr for salg og som salgsfremmende tiltak.
- Eiere og brukere av reinsdyr og sleder.
- Eiere og brukere av juletrær, både i naturell, hogd og pyntet tilstand.
- Skoler og barnehager, i de tilfellene hvor hele jula eller deler av den blir gjennomgått teoretisk eller praktisk.
- Eiere og beboere av de tusen hjem, hva angår de tilfeller hvor juleforberedelser og gjennomføring blir iverksatt for egen regning og risiko.

§ 6 Dispensasjon

Jule- og nissetilsynet kan gi dispensasjon fra denne forskriften hvis forskriftens krav til sikkerhet ikke svekkes, og det ellers er forsvarlig ut fra hensynet til de belastninger nissearbeidere og julefeirere kan bli utsatt for. Dispensasjoner må ikke stride mot EØS-avtalen og bestemmelsene fra den Internasjonale Nisseorganisasjonen (INO).

§ 6A Inkluderende nissearbeid

For juleperioden er det et generelt amnesti for alle virksomheter til å iverksette aktiv sykmelding for nisser av alle slag. I inntil fjorten dager kan nissene bedrive lettere oppsøkende virksomhet, teste ut sine serviceevner gjennom smil og hoho, klappe små barn på hodet, bære rundt små gaver, være til pynt og ellers gjøre forefallende nissearbeid³⁾.

§ 6B Liksombehandling av nisser

Diskromprimering av nisser og nissearbeidere må ikke finne sted, uavhengig av nissenes lengde, tyngde, farge eller lynne. Dekontraminering av nisser bør så langt som råd utføres etter mørkets frambrudd.

§ 7 Nissearbeidernes og de feirendes medvirkning

Planlegging og vurdering av julemiljøet og gjennomføring av nødvendige tiltak skal skje i samarbeid med nissearbeiderne og deres nisseombud, eventuelt med deres tillitsvalgte hvis nisseombud ikke finnes.

Etter at julefeirernes ønsker og behov er kartlagt, kan planer for innkjøp av julegaver dog unndras innsyn og alminnelig plikt til informasjon.

§ 7A Varslere

Det vil bli iverksatt gjengjeldelsesaksjoner ved uttidig varslings av hva som er kjøpt inn eller laget av gaver, særlig i de tilfeller det kan gå på gavegivers troverdighet.

§ 8 Nissing

Nissing og utøvelse av nisseologi skal kun skje i perioden fra 1. søndag i advent til 13. dag jul.

§ 8A Innleide nisser

Midlertidige nisser og vikarjulenisser som blir innleid fra land i EØS-området etter de nye reglene, skal tilbys verdige arbeidsforhold. Nissetariffen er ved særlov vedtatt alminneliggjort fra 1. søndag i advent 2005.⁴⁾

§ 9 Særkullsbarn

Arbeidsplan og foreldrefordeling for hele juleperioden må være satt opp og forkynt de berørte i god tid. Arbeidsplanene skal ta utgangspunkt i bestemmelsene om skift- og turnipsarbeid.⁵⁾

Kapittel III Alminnelige bestemmelser om bruk av juleutstyr m.v.

§ 10 Bruk, plassering og oppstilling

Juleutstyr skal plasseres og oppstilles fullt forsvarlig med hensyn til omgivelsene. Plasseringen og oppstillingsmåten skal ikke være til hinder for bruken av eller annet arbeid ved juleutstyret.

§ 11 Personlig nisseutstyr

Personlig nisseutstyr skal stilles til rådighet og påbys brukt i følgende tilfeller:

- Ved sammensetting av pepperkakehus skal det bruke vernehansker
- Ved smultarbeid skal det brukes både ansiktsmaske og vernehansker
- Ved juksekobling av juletrebelysning skal operatøren bruke gummisko
- Nisseluene skal ha tilstrekkelig støtdempende effekt og være CE-merket.
- Ekte nisseskjegg må være minst 6 cm.

§ 12 Aldersbegrensninger

Smånisser skal være fylt 18 år ved utdeling av gaver i områder hvor skikken med å skjenke nissen fremdeles holdes i hevd.

Kapittel IV Særlige bestemmelser

§ 13 Gaveleveranse gjennom piper

Pipene skal være forsvarlig nedkjølte og rengjorte.

- Pipene skal innvendig være forsynt med montert godkjent stige/ klatretrinn.
- Det skal være festetau eller andre sikkerhetsanordninger.
- Pipene skal ha et indre mål tilsvarende XXXXXL.
- Det skal være montert skilt på toppen av pipa som viser sikkerhetsnivået og eventuelle farer.

§ 14 Forebyggende aktiviteter

- Ønskelistene må ikke være lengre enn at den som skal lese en ønskeliste kan holde lista foran seg og få et komplett overblikk.
- Julekort må være lette og skrevet av senderen.

- Kjolen til Snøhvit skal være ren og nystrøket.
- Alle julefeirere må i god tid før advent ha lært seg minst tre vers av hver av de viktigste julesangene. Opplæringen skal også ta hensyn til lydnivå, toneart og rytme.

§ 15 Julebord

Deltakelse i julebord krever en handlingsplan med frister. Handlingsplanen skal inneholde tidspunkt for hvert enkelt julebord fra august, antall runder med lutefisk/ribbe pr. julebord, fortegnelse over forventete drinker og plan for verdig avslutning.

Julebord i firmaets regi kan foregå over og under bordet, så lenge aktivitetene er i henhold til seksualiseringsforskriftene.

§ 15A Julemusikk

I juletida skal det bare spilles julerelaterte sanger av en viss kvalitet. Profesjonelle gatesangere må holde seg til temaet. Karaoikeselskaper med julesanger er i alle henseender forbudt. ⁶⁾

§ 16 Luciafeiring

Lysene skal være godkjent for luciakrone, se veiledning nr. 1312, og ikke føre til brannfarlige situasjoner der barn, eller omgivelser utsettes for fare.

Lussekakene skal være bakt av deig godkjent av Ingrid Espelid, og ikke være eldre enn 24 timer.

Alle som deltar i Luciaopptog skal være like mye Lucia. Det vil være nødvendig med jobbrotasjon i opptoget, slik at alle har vært foran minimum en gang.

Kjolene skal være så korte at opptogsdeltakerne ikke kan snuble i dem.

Mødre og bestemødre og andre tilskuere som har lett for å ty til tårene ved synet av opptoget, skal ha medbrakt egne lommetørkler for tørking av tårer, sminke og snørr.

§ 17 Skoleavslutning, juletreffest m.m.

Arrangører av juleavslutningene på skoler, idrettslag og vel av alle slag må samordne disse aktivitetene, slik at arrangementene kan avholdes uten at de kommer til fortrenghet for hverandre og skaper unødig konflikt.

Når det skal ropes høyt på nissen på juletreffester må det ikke ropes for høyt. Juletreffestarrangør må til enhver tid sørge for at julefeirerne ikke bruker utestemmer inne.⁷⁾

Tilsynet gjør oppmerksom på at man nå vet hvem som er født. Historien er fortalt. OK!?

§ 18 Julekaker

Det skal bakes 7 sorter julekaker. Kakene kan først prøvesmakes siste søndag før julaften.⁸⁾

Det samlede volum kaker skal ikke være større enn at kakene ikke varer lenger enn til 13. dag jul. Den siste uka kan eventuelt restopplag av julekaker byttes med naboen eller deles ut til julebukker, jf. § 27 om påtrengende virksomhet.

§ 19 Julebelysning på hus

Av hensyn til reinsdyr, husnisser, gnomer og alminnelig tekkelige mennesker med et snev av dannelse og god smak, er det ikke tillatt å bruke mer enn to pakker med utelys på hver boenhet. Denne belysningen skal ikke blinke!

Belysningen kan tidligst settes opp 1. søndag i advent og skal rigges ned 13. dag jul. Seinest!

§ 20 Mangfold

Julefeirer som bor i Norge, men kommer fra andre julekulturer, må i god tid søke om å henge opp julestrømper og dele ut julepresanger andre dager enn 24. desember. Søknaden sendes Direktoratet for jule- og nissetilsynet, avdeling for mottak av bestiktelser.

§ 21 Avlat

Kirkegang er ikke for amatører. I trengselen er det lett å gå feil på vei ut av kirken. Kirkegårder er blant de steder som i juletida er særlig utsatt for gjengangerplagen.

§ 22 Julehandel

All julehandel må foregå etter en plan.⁹⁾

Julegater og kjøpesentre er forpliktet til å legge til rette for handlende kvinners menn på en slik måte at oppholdet blir personlig og faglig utviklende. Dette kan gjøres ved at det er tv, radio, musikk, pub, bibliotek, biljardbord og andre varierte aktiviteter i umiddelbar nærhet eller helt integrert med barnas lekerom.

§ 23 Montering av juletrær og pynting av disse

Fundamentering må utføres på en slik måte at treet ikke faller og utsetter feirende for skade.

Tung pynt må henges nederst på treet for å sikre stabiliteten. Ved mer enn overdrevet pynting (se standard for pynting av juletrær EN-NS-231201) må treet festes med wirer på et dertil egnet sted. Wirene må ikke monteres slik at de kan komme til hinder for sleder og reinsdyr.¹⁰⁾

Ved pynting av trær over 2 m skal det brukes hjelpemidler for å feste stjernen i toppen.

Ledningene til julelysene må festes på en slik måte at de ikke er til hinder for gangen rundt treet. Tilfredsstillende beredskap mot ulykker ved snubling eller trevelt må iverksettes.

Sjølhogst anbefales ikke. Dødsraten i skogbruket er høy nok som den er.

§ 24 Risengrynsgrøt

På grøten skal det først legges en god klatt med smør, deretter kan sukker strøs på før man avslutter med et godt lag kanel. Andre rekkefølger er forbudt.

Før produksjon og bruk av risgrøt må det foretas en ris-i-kok-vurdering. Når julegrøt serveres med mandel, skal man særlig ta hensyn til kvelningsfaren som oppstår når mandelen svelges under forsøk på å skjule at man har fått den. Dette gjelder særlig nisser under fire år, men også i andre tilfeller er dette et problem som krever særlige tiltak.

§ 25 Julekalender

Julekalender skal inneholde 24 luker/pakker. Retten til julekalender fra mamma og pappa faller bort når barnet flytter hjemmefra. Barn over 18 år har derimot ansvar for å lage julekalender til sine hardt prøvede foreldre.¹¹⁾

Julekalenderunderholdning som vises på tv, skal i alle henseender framstille gode og forsvarlige arbeidsforhold for nisser og julefeirere, barn og foreldre.

Bestemmelsen retter seg særlig mot eldre, senile, skomakere med snakkende tøfler i kjøkkenbenken og som har tilsatt mindreårige i budtjeneste og annet forefallende arbeid til alle døgnets tider og når som helst i uka, og når denne aktiviteten gjentar seg over mange år.

§ 26 Jul med din glede

Juleforberedelsene skal utformes slik at det tas hensyn til den enkeltes mulighet til selvbestemmelse, faglig ansvar og til selv å variere

arbeidstakten. Vasking og rydding skal ikke utføres i større utstrekning enn at det er en klar sammenheng mellom arbeidsinnsatsen og resultatet. Ved særlig psykisk hardt belastende arbeid skal det gis anledning til hyppige pauser med forfriskninger og mulighet for kontakt med krisepsykiater.

§ 27 Påtrengende virksomhet

Julebukk og annen oppsøkende virksomhet kan kun finne sted om de påtrengende også utfører kunststykker, synger reint, danser eller gjør andre til lags. For å sikre et forsvarlig kosthold utenfor hjemmet anbefales kun frukt og grønnsaker som gaver til julebukker etc.

§ 28 Reinsdyrtransport med sleder

Reinsdyra skal bare kunne startes ved en tilsiktet bruk av en betjeningsinnretning som er beregnet for det.

Hohooo skal ropes høyt og tydelig.

Når reinsdyra brukes innendørs, skal det iverksettes nødvendige tiltak for å hindre at omgivelsene utsettes for forurensing fra dyra. Likeledes må underlaget være sklisikkert for reinsdyra.

Jernbanens spor og sporområder må ikke brukes til landing, taxing eller take off, uten at det på forhånd er løst billett.

Melking av reinsdyra må skje etter oppsatt plan.

Varslingsinnretninger på sleden skal være klare, entydige, lette å oppfatte og forstå. Nissen må ringe jevnlig med bjellene ved ankomst til nye leveringssteder.

For øvrig skal de tekniske kravene i forskrift om sleder (ref. EØS dir. S80GTI) følges.

Transportnisser må følge de til enhver tid gjeldende kjøre- og hvilebestemmelser. Ferdig utfylt skive skal attesteres av uhildet person ved hvert nye leveringssted. Fartsgrenser må overholdes mellom de ulike verdensdelene, selv om dette kan forsinke leveringene noen nanosekunder.

§ 29 Overvåkning og kontroll av julehelse

Alle julefeirere, nisser og dverger skal framstille seg for bedriftselgen i romjula medbringende ruinprøve. Til hver enkelt skal det utvikles en korrigeringsplan med hensyn til fettmengde, alkoholprosent, oksygenopptak m.v.

§ 30 Kompetansebevis

Direktoratet for nisse- og juletilsynet skal sørge for at det blir utstedt kompetansebevis til den som er opplært. Kompetansebeviset skal være ensartet, i hendig format og vanskelig å forfalske. Bildet på kompetansebeviset må være tatt uten nissemaske og nisselue.

§ 31 Dokumentasjon av parodisk kontroll

Sleder og personløftere for berging etter julebord skal ha parodisk kontroll.

Kontrollen av juleutstyret skal utføres når juleutstyret har vært utsatt for betydelig overbelastning.

Dokumentasjonen skal pakkes pent inn med sløyfe.

§ 32 Dokumentasjon av feil og mangler

Ulykker er strid med julas budskap og dokumenterte feil og mangler bør snarest feies under juletreet. Nisser som blir utsatt for julefeiringens bakside må ta sekken sin og gå.

§ 33 Krav til nisse- og juletilsyn

Nisse- og juletilsynet skal utføre arbeidet med faglig integritet, teknisk dyktighet og uavhengighet. Arbeidet skal tilrettelegges slik at tilsynet og tilsynets tilsatte ikke kan la seg påvirke av press eller tilskynninger som kan påvirke resultatet av den kontrollen de skal utføre.

Juledram og et godt måltid julemat betraktes ikke som utilbørlig press.

Kommentarer til forskriften

1) Til § 1 (virkeområde)

Det vil bli utviklet nærmere regler for opplæring i nisseverksteder, bergrom, stall og fjøs, og for hvilke utstyr og aktiviteter dette vil gjelde. Disse er utviklet i samarbeid med den Internasjonale Nisseorganisasjonen (INO).

Kongen vil gi nærmere bestemmelser om mobilt nisse- og juleutstyr med og uten seilføring.

Dronningen vil gi eksakte regler for utforming av interiør, samt mønster og materialvalg i julesentre, julegater og i de tusen slott.

Forskriftene om hjemmearbeid og hushjelp vil i fullt monn gjelde under julefeiringsperioden. Særlig gjelder dette nissing i andres hjem.

Direktoratet for nisse- og juletilsynet vil til enhver tid komme med mer eller mindre aktuelle endringer til forskriften.

2) Til § 2 (definisjoner)

Det er overfokuseringen på tidlig julestart som er bakgrunnen for kravet om at julemarsipan ikke legges ut til salgs før den ordinære juleperioden starter. Den faktiske juleperioden begynner kort tid etter grillsesongens avslutning og strekker seg fram til påske. Juletilsynet vil holde et årvåkent øye med utviklingen, for å avdekke om juleperioden går mot å bli helårsaktivitet. Man vil i så fall oppheve muligheten til å ha nissearbeidere ansatt på normans vis.

3) Til § 6A (inkluderende nissearbeid)

Jule- og nissetilsynet har inngått avtale om inkluderende nissearbeid med alle landets nisserier. Avtalen gjelder alle former for nissing, og har som formål

- å redusere fraværsnissenes promiller
- å sørge for at gammelnissene husker at de har en nissejobb å utføre
- å legge til rette for at nisser med redusert nisseevne kan delta i juleperioden med stor og altoppslukende iver.

Det gis tilskudd på opptil flere volumprosenter for nisser med redusert nisseevne om disse skal delta i selskaper og arrangementer hvor de skal få forsamlingen til å le og kose seg.

Gammelnisser kan få tilskudd til hjelpemidler, så som automatisk hodeklapper, hoho på boks, og mobilt gavestativ. For nisser i de

ynge årsklasser kan det søkes om tilskudd til foreldrevakt.

Reisetilskott kan tilstås nisser med utbrente reinsdyr. Tilskottets størrelse må ikke overstige dyras slakteverdi.

Særlig runde nisser med en størrelse som er uforenlig med pipeleveranse kan tilstås hurtigvarspremie i nissetrygdлотteriet.

Se ellers www.nissenett.npol

4)Til § 8A (innleide nisser)

Nissetariffen er gjort gjeldende for hele nisseriket og tiliggende områder. Den består av minimumsbestemmelser vedrørende boforhold og belønning. Av de viktigste punktene refereres her:

- Forsvarlig låve eller fjøs med halmbinge skal stilles til de innleide nissenes disposisjon.
- Varm graut skal leveres på fjøset hver morgen og kveld, og det skal være tilstrekkelig med ekstrautstyr for grautspising, så som sleiver i ulike størrelser, sukker, kanel og ekte smør.
- Nissene skal ikke utsettes for matstjeling eller annen utilbørlig opptreden fra firbente.
- Så langt det lar seg gjøre skal nissene også tilbys kald og næringsrik saft av rød kvalitet til hvert måltid.

Bestemmelsene er laget for å motvirke en hver form for nissedumping.

5)Til § 9 (særkullsbarn)

Det er utviklet egne regler for alle former for særkullsbarn. Felles er det fromme juleønsket om at alle skal være glade i hverandre under adventstiden, ved høytidsdagene og helt fram til julenedriggingen. Reglene kan fås ved henvendelse til Barneombudet og Venneforeningen opptil flere foreldre (VOFF).

6)Til § 15A (julemusikk)

Julesanger kan spilles av korps. Dog må de følge reglene fra § 14 siste strekpunkt om at de skal spille reint.

Frelsesarmeen kan avspille sine sanger med gitar, trekspill og brass.

Piano og orgel vil alltid være greit i jula.

For øvrig vises det til Musikkpolitiets julespilleliste for å definere hva som er julemusikk av en viss kvalitet. Dessuten savner Juletilsynet hyppigere avspilling av slageren «My Grandma was Run over by a Reindeer», og andre mer reflekterende julesanger.

Det er ikke lov å avspille sangen «Julenissen er en jævla kødd» (Falsk/Mathiesen) med barn til stede.

7) Til § 17 (skoleavslutning, juletreffest m.m.)

Det har kommet Juletilsynet for øre at flere barnehager og skoler legger julefrokosten til langt etter nyttår for å redusere den ekstra slitasjen all julefeiringen i juletida bidrar med. Vi sier bare på klart godt norsk: Hallo! Jul skal være gøy, altså.

Dessuten er jula over 13. dag jul, se § 2, tredje ledd. Så det så. Dispensasjon gis vedr. 20. dag jul.

8) Til § 18 (julekaker)

Juletilsynet har vurdert egen kakeliste, men har foreløpig kommet til at så lenge det foretas en enkel risikovurdering av kakebaksten med hensyn til god variasjon og ulik fettmengde i kakene, blir det opptil den enkelte familie ut fra egen historisk og kulturell bakgrunn å velge ut hvilke syv sorter som skal bakes.

9) Til § 22 (julehandel)

Gavene som handles må være nyttige. Det er med hjemmel i produktkontrollloven, forurensningsloven og brannvernloven utarbeidet en egen Julegaveliste. I Julegavelisten er alle gaver gradert etter nyttegrad, fra JUL 00 til JUL 04, hvor JUL 04 er ekstremt unyttige gaver. JUL 04-gaver kan kun handles inn etter søknad til Juletilsynet – i meget god tid før jul!

Bestemmelsen er særlig rettet mot svigermødre og desperate menn av alle kjønn.

10) Til § 23 (montering av juletrær og pynting av disse)

Krav til stiger og stillas i denne forbindelse er å finne i forskrift om stillaser (best.nr. 500). De viktigste punktene er:

- bruk av godkjent trapp med støttebein og sklisiske trinn
- pynten i toppen skal festes før «Grevinnen og hovmesteren» starter på NRK1
- treet skal ikke være bredere enn at pynteren uten å miste balansen, kan komme inn til midten av treet
- små ekorn har hevd på å oppholde seg i julegrana.

11) Til § 25 (julekalender)

Nissetilsynet har igangsatt et hurtigarbeidende arbeid med å vurdere regler for julekalendre, på bakgrunn av at enkelte julefeirere

kan få doble og tredoble oppgaver knyttet til laging av julekalendre. Statistikk viser at flere og flere barn får flere og flere foreldre, og at flere og flere foreldre får flere kull barn. Dette kan bety at de innehar både foreldrerollen, barnerollen, barnebarnsrollen og særkullsbarnsrollen m.v. samtidig, noe som kan føre til ekstremt risikofylt atferd natt til 1. desember.

Fra Julenisselauget Norge

Alle kan bli nisser, så framt de har nissehjerte. Det er ingen formelle regler mot kvinnenisser, mot homofile eller fargede nisser. Det kreves dog av alle seriøse nisser, uansett opprinnelse at de har høye etiske regler i all sin framferd, og bruker tid og ressurser på sosiale formål. Foreløpig er det ikke vedtatt nissekvoteringsregler.

Følgende krav gjelder i tillegg om nissene ønsker å bli tatt opp i det norske nisselauget:

- Det må ikke nytes tobakk eller alkohol i nissedrakt, verken før, under eller etter nissing.
- Nisser bør gi tiende til sosiale formål (som barnehjem i Europa).
- Nisser må fremme julenissens rolle og vesen i sin framferd og alltid kunne svare for seg og gi seriøse svar til den spørrende.
- Nisser MÅ sette barn i fokus og ikke snakke over hodet på disse.
- Nisser må ha plettfri vandel og nissedrakt.

Lauget vil også gjøre oppmerksom på en pågående kampanje for mer verdige boforhold for fjøsnissene. Nissenes bosted er under sterkt press fra de moderne krefter. Gårdsbruk blir lagt ned og fjøs blir tatt ut av ordinær bruk. Låver blir erstattet av traktorgarasjer. Halmbinger blir erstattet av silo og hardpakkede halmballer. Denne utviklingen vil skyte ekstra fart i forlengelse av WTO-forhandlingene, om de verste scenariene blir virkelighet. På mange måter vil den norske fjøsnissen være utrydningstruet.

Julenisselauget vil fremme en plan for opprettelse av bokollektiver for fjøsnisser i fellesfjøs i særlig utsatte strøk. Julenissene i Norge har et eget tingsted på Savalen i Hedmark hvor alle nisser kan søke råd og tilflukt i alle av årets måneder. Utbrente nisser kan etter jul bruke etablisementet som rekreasjonsted for å komme tilbake til neste sesong.